

HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ QUYỀN TÁC GIẢ ĐỐI VỚI TÁC PHẨM BÁO ĐIỆN TỬ HIỆN NAY

● NGUYỄN NGỌC THẢO PHƯƠNG

TÓM TẮT:

Báo điện tử là sản phẩm trí tuệ của nhà báo và cơ quan báo chí, được pháp luật bảo hộ quyền tác giả (QTG). Thế nhưng, trong bối cảnh internet và công nghệ phát triển, cùng với sự bùng nổ của mạng xã hội và những website giả dạng báo chí, vấn nạn xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo chí trên môi trường số trở nên vô cùng nghiêm trọng.

Trong phạm vi bài viết, tác giả sẽ phân tích các quy định của pháp luật hiện hành về bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử cùng những hạn chế, tồn tại, từ đó đề xuất một số kiến nghị nhằm hoàn thiện pháp luật về bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử hiện nay.

Từ khóa: bảo vệ quyền tác giả, tác phẩm báo điện tử, quy định pháp luật.

1. Đặt vấn đề

Tuy là một loại hình báo chí ra đời muộn hơn so với báo in, phát thanh và truyền hình nhưng báo điện tử có nhiều ưu thế về tốc độ lan truyền nhanh, phạm vi tác động không giới hạn, tính tương tác cao... Vì những ưu điểm vượt trội đó nên tình trạng xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử cũng diễn ra đáng báo động. Theo số liệu thống kê gần nhất, số lần tác phẩm báo chí bị sao chép nguyên văn của Báo Tuổi Trẻ là 16.000 lần, Báo Thanh Niên gần 10.000 lần, Báo VnExpress gần 9.000 lần¹.

Hệ quả tất yếu của tình trạng xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử không được kiểm soát là các cơ quan báo chí chính thống sẽ bị ảnh hưởng nặng nề đến doanh thu phát hành, quảng cáo, uy tín và thương hiệu. Trong khi đó, đối tượng xâm hại không phải đầu tư công sức mà vẫn ngang nhiên

hưởng thành quả lao động của các đơn vị nắm bản quyền. Chính vì vậy, nhận thức đầy đủ về khung pháp lý bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử, chỉ ra những hạn chế trong quy định pháp luật là hết sức cần thiết để xác định các giải pháp cụ thể nhằm hoàn thiện pháp luật về bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử.

2. Khái quát về bảo vệ quyền tác giả đối với tác phẩm báo điện tử

Dưới góc độ pháp lý, QTG được xác định là quyền của tổ chức, cá nhân đối với tác phẩm do mình sáng tạo ra hoặc sở hữu². Đối với những loại hình tác phẩm được bảo hộ QTG theo quy định của Luật Sở hữu trí tuệ (SHTT) hiện hành³, báo điện tử là một nội dung trong số đó.

Báo điện tử là loại hình báo chí sử dụng chữ viết, hình ảnh, âm thanh, được truyền dẫn trên môi trường mạng⁴, dưới hình thức một trang website.

Tuy nhiên, cần lưu ý, không phải tất cả các tác phẩm báo điện tử đều thuộc phạm vi bảo hộ QTG. Các bài báo chỉ có nội dung thuần túy đưa tin, truyền tải sự kiện, thống kê số liệu... sẽ không phải là đối tượng được bảo hộ QTG⁵ vì không thể hiện hoạt động sáng tạo hay những nét riêng biệt của tác giả, chủ sở hữu QTG.

Trước sự xâm phạm nghiêm trọng QTG đối với tác phẩm báo điện tử hiện nay, một cơ chế bảo vệ hiệu quả nhằm chống lại các hành vi xâm phạm là điều hết sức cấp bách.

Theo nghĩa rộng, bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử là tổng hợp các quy định của pháp luật công nhận tác giả, đồng tác giả hoặc chủ sở hữu QTG (gọi chung là chủ thể của QTG) đối với tác phẩm báo điện tử được bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp và các biện pháp xử lý hành vi xâm phạm được pháp luật thừa nhận⁶.

Theo nghĩa hẹp, bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử là những biện pháp cụ thể được áp dụng để xử lý hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử tùy theo tính chất, mức độ xâm phạm⁷.

Dù được hiểu theo nghĩa nào, hoạt động bảo vệ quyền SHTT nói chung, QTG đối với tác phẩm báo điện tử nói riêng đều hướng đến mục đích tăng cường pháp chế, bảo đảm pháp luật được thi hành nghiêm túc.

3. Pháp luật về bảo vệ quyền tác giả đối với tác phẩm báo điện tử hiện nay

Ở góc độ khái quát, pháp luật về bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử là tổng thể các quy phạm pháp luật về nhận diện hành vi xâm phạm, xác định các biện pháp bảo vệ cụ thể khi có hành vi xâm phạm và phân định thẩm quyền xử lý các hành vi xâm phạm đó.

3.1. Các hành vi xâm phạm quyền tác giả đối với tác phẩm báo điện tử

Hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử là hành vi trái pháp luật, thông thường biểu hiện dưới dạng hành động, làm ảnh hưởng đến sự toàn vẹn tác phẩm, xâm phạm những giá trị nhân thân và giá trị tài sản của chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử. Xác định hành vi xâm phạm có ý nghĩa hàng đầu trong phát hiện và xử lý vi phạm,

góp phần bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử.

Các hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử có thể được phân loại thành 3 nhóm sau⁸:

Nhóm 1: Các hành vi xâm phạm quyền nhân thân

Quyền nhân thân là một trong các quyền dân sự quan trọng, cho phép chủ thể hưởng các lợi ích phát sinh từ các giá trị nhân thân và khai thác các giá trị đó để đáp ứng nhu cầu của mình.

Các hành vi xâm phạm đến quyền nhân thân của chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử bao gồm:

- (i) Thay đổi tên tác phẩm mà không được phép của tác giả, đồng tác giả, trừ trường hợp tác phẩm dịch hoặc pháp luật có quy định khác;
- (ii) Mạo danh tác giả, giả mạo tên, chữ ký tác giả, không nêu hoặc cố ý nêu sai tên tác giả và nguồn gốc, xuất xứ tác phẩm khi khai thác, sử dụng;
- (iii) Công bố tác phẩm mà không được sự đồng ý của chủ sở hữu QTG, đồng chủ sở hữu QTG;
- (iv) Xuyên tạc tác phẩm; sửa đổi, cắt xén tác phẩm gây phương hại đến danh dự và uy tín của tác giả.

Nhóm 2: Các hành vi xâm phạm quyền tài sản

Quyền tài sản của chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử chính là những quyền nhằm mục đích khai thác tác phẩm của tác giả, đồng tác giả hoặc chủ sở hữu QTG. Theo đó, chủ thể quyền có thể trực tiếp thực hiện những quyền này hoặc chuyển giao cho chủ thể khác để lấy một khoản đền bù tương xứng.

Các hành vi xâm phạm quyền tài sản của chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử bao gồm:

- (i) Chiếm đoạt QTG;
- (ii) Nhân bản, tạo bản sao tác phẩm mà không được sự đồng ý của chủ sở hữu, đồng chủ sở hữu QTG theo quy định của pháp luật;
- (iii) Sao chép phần tác phẩm, trích đoạn, lắp ghép mà không được phép của chủ sở hữu QTG, đồng chủ sở hữu QTG theo quy định của pháp luật, trừ trường hợp các trường hợp ngoại lệ theo quy định của Luật SHTT;
- (iv) Sao chép tác phẩm mà không được phép của tác giả, chủ sở hữu QTG;

(v) Làm tác phẩm phái sinh mà không được phép của tác giả, chủ sở hữu QTG, trừ trường hợp chuyển tác phẩm sang chữ nổi hoặc ngôn ngữ khác cho người khiếm thị;

(vi) Sử dụng tác phẩm mà không được phép của tác giả, chủ sở hữu QTG, không trả tiền bản quyền và quyền lợi vật chất khác cho chủ sở hữu QTG trừ trường hợp các trường hợp ngoại lệ theo quy định của Luật SHTT;

(vii) Truyền đạt đến công chúng tác phẩm qua mạng viễn thông và mạng internet mà không được sự đồng ý của chủ sở hữu, đồng chủ sở hữu QTG theo quy định của pháp luật trừ các trường hợp ngoại lệ theo quy định của Luật SHTT.

Nhóm 3: Các hành vi xâm phạm xâm phạm biện pháp công nghệ bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử

Pháp luật cho phép chủ thể QTG có thể sử dụng các biện pháp công nghệ để bảo vệ quyền của mình⁹. Các biện pháp công nghệ bảo vệ (Technological Protection Measures - TPM) là bất kỳ kỹ thuật, công nghệ, thiết bị hoặc linh kiện nào mà chủ thể QTG sử dụng để bảo vệ tác phẩm của mình. Chức năng của các TPM chủ yếu hướng đến kiểm soát quyền truy cập tác phẩm, kiểm soát việc sử dụng tác phẩm và kiểm soát quyền sao chép tác phẩm.

Tuy nhiên, đi cùng với sự phát triển khoa học - công nghệ, các hành vi xâm phạm ngày càng tinh vi hơn, tác động trực tiếp hoặc gián tiếp đến những biện pháp công nghệ bảo vệ mà chủ thể QTG sử dụng. Trong đó, có thể kể đến các hành vi xâm phạm biện pháp công nghệ bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử như:

(i) Cố ý hủy bỏ hoặc làm vô hiệu biện pháp công nghệ hữu hiệu do tác giả, chủ sở hữu QTG thực hiện trên bản gốc, bản sao tác phẩm;

(ii) Cố ý xóa, gỡ bỏ hoặc thay đổi thông tin quản lý quyền mà không được phép của tác giả, chủ sở hữu QTG khi biết hoặc có cơ sở để biết việc thực hiện hành vi đó sẽ xúi giục, tạo khả năng, tạo điều kiện thuận lợi hoặc che giấu hành vi xâm phạm QTG;

(iii) Cố ý truyền đạt hoặc cung cấp đến công

chúng bản sao tác phẩm khi biết hoặc có cơ sở để biết thông tin quản lý quyền đã bị xóa, gỡ bỏ, thay đổi mà không được phép của chủ sở hữu QTG;

(iv) Sản xuất, phân phối, nhập khẩu, chào bán, bán, quảng bá, quảng cáo, tiếp thị, cung cấp dịch vụ, cho thuê, tàng trữ nhằm mục đích thương mại các thiết bị, sản phẩm hoặc linh kiện khi biết hoặc có cơ sở để biết thiết bị, sản phẩm, linh kiện hoặc dịch vụ đó được sản xuất, sử dụng nhằm vô hiệu hóa biện pháp công nghệ hữu hiệu bảo vệ QTG.

3.2. Thẩm quyền xử lý hành vi xâm phạm quyền tác giả đối với tác phẩm báo điện tử

Thẩm quyền xử lý hành vi xâm phạm quyền SHTT nói chung, QTG đối với tác phẩm báo điện tử nói riêng được quy định tại Điều 214 Luật SHTT năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022). Tùy thuộc vào biện pháp bảo vệ mà thẩm quyền xử lý hành vi xâm phạm được trao cho các cơ quan tương ứng.

Đối với biện pháp dân sự và hình sự, Tòa án là cơ quan có thẩm quyền áp dụng. Trong trường hợp cần thiết, Tòa án có thể áp dụng biện pháp khẩn cấp tạm thời theo quy định của pháp luật.

Đối với biện pháp hành chính, Ủy ban nhân dân các cấp, Thanh tra văn hóa, thể thao và du lịch, Công an, Quản lý thị trường, Hải quan là các cơ quan có thẩm quyền áp dụng. Trong trường hợp cần thiết, các cơ quan này có thể áp dụng biện pháp ngăn chặn và bảo đảm xử phạt hành chính theo quy định của pháp luật.

3.3. Các biện pháp bảo vệ quyền tác giả đối với tác phẩm báo điện tử

3.3.1. Biện pháp tự bảo vệ

Khi QTG đối với tác phẩm báo điện tử bị xâm phạm, chủ thể của QTG có thể tự đứng ra bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình. Biện pháp này thể hiện sự tự định đoạt ở mức độ cao nhất của các chủ thể trong quan hệ pháp luật.

Chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử có thể áp dụng các biện pháp sau đây để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình¹⁰: (i) áp dụng biện pháp công nghệ bảo vệ quyền, đưa thông tin quản lý quyền hoặc áp dụng các biện pháp công nghệ khác nhằm ngăn ngừa hành vi xâm phạm; (ii) yêu

cầu tổ chức, cá nhân có hành vi xâm phạm phải chấm dứt hành vi, gỡ bỏ và xóa nội dung vi phạm trên môi trường mạng viễn thông và mạng internet, xin lỗi, cải chính công khai, bồi thường thiệt hại (BTTH); (iii) yêu cầu cơ quan nhà nước có thẩm quyền xử lý hành vi xâm phạm theo quy định của Luật SHTT và các quy định khác của pháp luật có liên quan; (iv) khởi kiện tại tòa án hoặc trọng tài.

3.3.2. Biện pháp bảo vệ do Nhà nước áp dụng

Bên cạnh phương thức tự bảo vệ, chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử có thể yêu cầu sự can thiệp từ phía cơ quan nhà nước có thẩm quyền áp dụng các biện pháp bảo vệ mang tính cưỡng chế cao hơn.

Tùy vào tính chất và mức độ của hành vi xâm phạm, cơ quan nhà nước có thẩm quyền sẽ áp dụng những biện pháp sau đây để bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử¹¹:

Một là, biện pháp hành chính:

Theo quy định tại Điều 214 Luật SHTT năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022), tổ chức, cá nhân thực hiện hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử sẽ bị áp dụng các hình thức xử phạt và biện pháp khắc phục hậu quả theo quy định của pháp luật về xử phạt vi phạm hành chính như: buộc gỡ bỏ bản sao tác phẩm vi phạm dưới hình thức điện tử, trên môi trường internet và kỹ thuật số; buộc sửa lại đúng tên tác giả, tên tác phẩm trên bản sao tác phẩm; buộc tiêu hủy tang vật vi phạm...¹² Tương ứng với từng hành vi xâm phạm, mức tiền phạt được quy định tối đa là 250.000.000 đồng đối với cá nhân và 500.000.000 đồng đối với tổ chức¹³.

Hai là, biện pháp dân sự:

Biện pháp dân sự được áp dụng để xử lý hành vi xâm phạm theo yêu cầu của chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử hoặc của tổ chức, cá nhân bị thiệt hại do hành vi xâm phạm gây ra, kể cả khi hành vi đó đã hoặc đang bị xử lý bằng biện pháp hành chính hoặc biện pháp hình sự.

Điều 214 Luật SHTT năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022) quy định Tòa án là chủ thể có thẩm quyền áp dụng các biện pháp dân sự để xử lý tổ chức, cá nhân có hành vi xâm phạm quyền

SHTT¹⁴. Các biện pháp dân sự cụ thể trong trường hợp xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử có thể là: buộc chấm dứt hành vi xâm phạm; buộc xin lỗi, cải chính công khai; buộc thực hiện nghĩa vụ dân sự; buộc BTTH.

So với biện pháp hành chính, bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử bằng biện pháp dân sự mang tính cưỡng chế cao hơn. Trong đó, buộc BTTH được xem là “biện pháp dân sự bảo vệ tốt nhất quyền và lợi ích hợp pháp của chủ thể”.

Ba là, biện pháp hình sự:

Biện pháp hình sự được áp dụng để xử lý hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử trong trường hợp hành vi đó có yếu tố cấu thành tội phạm. Theo quy định về Tội xâm phạm QTG, quyền liên quan tại Điều 225 Bộ luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017), người nào không được phép của chủ thể QTG đối với tác phẩm báo điện tử, quyền liên quan mà thực hiện một trong các hành vi xâm phạm đang được bảo hộ tại Việt Nam với quy mô thương mại hoặc thu lợi bất chính thì sẽ bị xử lý hình sự. Chủ thể của tội phạm là bất kỳ ai có đủ năng lực trách nhiệm hình sự.

Trong trường hợp chủ thể tội phạm là cá nhân, tùy vào hành vi vi phạm mà hình phạt được xác định là phạt tiền từ 50.000.000 đồng đến 1.000.000.000 đồng, phạt cải tạo không giam giữ đến 03 năm hoặc phạt tù từ 06 tháng đến 03 năm, cấm đảm nhiệm chức vụ, cấm hành nghề hoặc làm công việc nhất định từ 01 năm đến 05 năm.

Trường hợp pháp nhân thương mại phạm tội thì có thể bị phạt tiền từ 300.000.000 đồng đến 3.000.000.000 đồng, bị đình chỉ hoạt động có thời hạn, cấm kinh doanh, cấm hoạt động trong một số lĩnh vực nhất định hoặc cấm huy động vốn có thời hạn.

4. Một số hạn chế, vướng mắc

Thứ nhất, nội hàm các hành vi xâm phạm chưa được pháp luật quy định chặt chẽ, khó khăn khi xác định hành vi xâm phạm trên thực tế.

Trong số các trường hợp xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử, hành vi diễn ra nhiều nhất là sao chép tác phẩm báo điện tử mà không được phép của tác giả, chủ sở hữu QTG. Tuy

nhiên, chống lại quyền sao chép trái phép trên môi trường số là một vấn đề phức tạp. Đơn cử là pháp luật cho phép trong một vài trường hợp sử dụng tác phẩm đã công bố không phải trả thù lao khi đáp ứng những điều kiện nhất định, nhưng việc thực thi quyền sao chép trong trường hợp này như thế nào để đảm bảo cân bằng lợi ích của tác giả, chủ sở hữu QTG và người sử dụng là một mục tiêu không dễ thực hiện; hay các bản sao tạm thời có được pháp luật bảo vệ QTG không?

Bên cạnh đó, sự bùng nổ của mạng internet khiến cho việc công bố, phổ biến, phân phối và lưu trữ tác phẩm được thực hiện dễ dàng, nhanh chóng với quy mô toàn cầu. Mặt trái của hiện tượng này là người dùng internet có thể dễ dàng truy cập, khai thác trái phép tác phẩm báo điện tử nhằm mục đích thu lợi bất chính. Trong khi đó, việc kiểm soát tất cả những nội dung đăng tải trên các nền tảng là vấn đề phức tạp, ảnh hưởng nghiêm trọng đến quyền truyền đạt, phân phối bản gốc hoặc bản sao tác phẩm của chủ sở hữu QTG đối với tác phẩm báo điện tử.

Ngoài ra, các hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử được thực hiện ngày càng tinh vi dưới sự hỗ trợ của các công nghệ mới. Chính vì vậy, nhiều trường hợp, pháp luật đã không điều chỉnh kịp thời những hành vi xâm phạm xảy ra trên thực tế.

Thứ hai, mức phạt tiền dành cho hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử còn thấp, chưa phù hợp, chưa đảm bảo tính răn đe và không mang nhiều ý nghĩa ngăn ngừa, hạn chế hành vi xâm phạm. Trong khi đó, thẩm quyền xử phạt vi phạm hành chính lại phân tán cho nhiều cơ quan khác nhau, dẫn đến khó khăn khi thực thi pháp luật về bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử bằng biện pháp hành chính.

Thứ ba, vì tính chất vô hình của tài sản trí tuệ, lại có không gian tồn tại trên môi trường số nên việc tập hợp các minh chứng, tài liệu làm căn cứ chứng minh thiệt hại để yêu cầu BTTH theo quy định của pháp luật rất khó khăn.

Thứ tư, trong trường hợp nguyên đơn không thể xác định được mức BTTH về vật chất thì mức

BTTH về vật chất do Tòa án ấn định, tối đa không quá 500.000.000 đồng¹⁵. Quy định này đã hạn chế quyền và lợi ích chính đáng của bên bị xâm phạm. Hơn nữa, tốc độ lan truyền trên môi trường internet tạo điều kiện cho các hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử được thực hiện một cách dễ dàng với mức thiệt hại rất cao, trong nhiều trường hợp lớn hơn rất nhiều so với mức BTTH 500.000.000 đồng nêu trên. Từ đó, dẫn đến thực trạng có nhiều các chủ thể tiến hành trục lợi, bất chấp vi phạm bởi so với khoản lợi nhuận mà các chủ thể này thu được từ hành vi xâm phạm thì khoản BTTH 500.000.000 đồng là không đáng kể.

Thứ năm, quy định pháp luật chưa rõ ràng trong việc xác định Tòa án có thẩm quyền giải quyết tranh chấp về quyền SHTT nói chung, QTG đối với tác phẩm báo điện tử nói riêng¹⁶. Vì vậy, khi nguyên đơn nộp đơn khởi kiện đến tòa án yêu cầu giải quyết tranh chấp, có tòa án xác định là vụ án kinh doanh, thương mại, có tòa xác định là vụ án dân sự, dẫn đến tình trạng “đùn đẩy” thẩm quyền cho nhau giữa tòa án cấp huyện và tòa án cấp tỉnh, gây khó khăn cho người khởi kiện.

5. Đề xuất

Một là, cần có văn bản hướng dẫn chi tiết về các biểu hiện của hành vi xâm phạm QTG đối với tác phẩm báo điện tử trên cơ sở đóng góp ý kiến của các chuyên gia trong lĩnh vực pháp luật SHTT, báo chí, kinh tế, công nghệ - kỹ thuật số để đảm bảo các hành vi xâm phạm quyền SHTT nói chung, quyền QTG đối với tác phẩm báo điện tử nói riêng luôn được ghi nhận kịp thời, phù hợp và có tính dự báo.

Hai là, cần có hướng dẫn về giới hạn phần trăm được quyền sao chép mà không phải xin phép, không phải trả thù lao được thực hiện trong môi trường internet.

Ba là, sửa đổi Luật Báo chí năm 2016 và ban hành các văn bản có liên quan nhằm hướng dẫn, làm rõ nội dung bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử. Theo đó, quy định tại Điều 25 Luật SHTT hiện hành về các trường hợp được sử dụng tác phẩm đã công bố không phải xin phép, không phải trả tiền bản quyền, khi áp dụng riêng với tác phẩm báo chí cần được xác định theo hướng chỉ cho phép

sử dụng lại tác phẩm báo điện tử đã công bố giữa các cơ quan, đơn vị báo chí khi các bên đã ký kết các thỏa thuận hợp tác.

Bốn là, xem xét tăng mức xử phạt vi phạm hành chính, tăng mức BTTH đối với hành vi xâm phạm QTG nói chung, QTG đối với tác phẩm báo điện tử nói riêng nhằm đảm bảo tính răn đe, triệt tiêu khả năng thu lợi bất chính. Đồng thời, cần căn cứ vào đối tượng QTG bị xâm phạm và mức độ gây thiệt hại để xác định hình thức xử phạt, mức phạt vi phạm hành chính và mức BTTH.

Năm là, tạo ra cơ chế giải quyết tranh chấp thuận lợi, nhanh chóng và bảo đảm các quyền, lợi ích hợp pháp của các chủ thể khi bị xâm phạm

quyền SHTT nói chung, QTG đối với tác phẩm báo chí nói riêng.

Một cách tổng quan, pháp luật về bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử chứa đựng các yếu tố để xác định hành vi xâm phạm, các biện pháp bảo vệ mà tác giả, chủ sở hữu QTG có thể tiến hành và vấn đề thẩm quyền của các cơ quan, tổ chức thuộc bộ máy nhà nước trong xử lý các hành vi xâm phạm. Nhìn nhận trực diện vào những khó khăn, vướng mắc khi thực thi có nguyên nhân xuất phát từ tồn tại, hạn chế trong quy định của pháp luật chính là tiền đề quan trọng nhằm hoàn thiện pháp luật về bảo vệ QTG đối với tác phẩm báo điện tử ■

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN:

¹Lê Linh (2020). Bảo vệ bản quyền các tác phẩm báo chí. Truy cập tại <https://dangcongsan.vn/tu-tuong-van-hoa/bao-ve-ban-quyen-cac-tac-pham-bao-chi-567346.html>

²Khoản 2 Điều 4 Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022)

³Điểm c Khoản 1 Điều 14 Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022).

⁴Khoản 6 Điều 3 Luật Báo chí năm 2016.

⁵Điều 15 Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022).

⁶Trường Đại học Luật Hà Nội (2017). Giáo trình Luật Sở hữu trí tuệ Việt Nam. Nhà Xuất bản Công an nhân dân, Hà Nội, tr. 241.

⁷Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh (2020). Giáo trình Luật Sở hữu trí tuệ, Nhà Xuất bản Hồng Đức - Hội Luật gia Việt Nam, Hà Nội, tr. 473.

⁸Căn cứ vào Điều 15 Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2022) và Điều 57 Nghị định số 17/2023/NĐ-CP.

⁹Khoản 10b Điều 4 Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022).

¹⁰Điều 198 Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022).

¹¹Điều 57 Nghị định số 17/2023/NĐ-CP.

^{12,14}Điều 214 Luật SHTT năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022).

¹³Nghị định số 131/2013/NĐ-CP ngày 16 tháng 10 năm 2013 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính về QTG, quyền liên quan và Nghị định 129/2021/NĐ-CP ngày 30 tháng 12 năm 2021 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực du lịch; thể thao; quyền tác giả, quyền liên quan; văn hóa và quảng cáo.

¹⁵Điểm d Khoản 1 Điều 205 Luật SHTT năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022).

¹⁶Khoản 4 Điều 26, Khoản 2 Điều 30, Khoản 1 Điều 35, Khoản 1 Điều 37 Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2015.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Quốc hội (2015). Luật số 92/2015/QH13: Bộ luật Tố tụng Dân sự, ban hành ngày 25 tháng 11 năm 2015.

2. Quốc hội (2015). Luật số 100/2015/QH13: Bộ luật Hình sự, ban hành ngày 27 tháng 11 năm 2015.
3. Quốc hội (2017). Luật số 12/2017/QH14: Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều Bộ Luật Hình sự 2015, ban hành ngày 20 tháng 6 năm 2017.
4. Quốc hội (2005, 2009, 2019, 2022). Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019, 2022).
5. Quốc hội (2016). Luật số 103/2016/QH13: Luật Báo chí, ban hành ngày 05 tháng 4 năm 2016.
6. Chính phủ (2013). Nghị định số 131/2013/NĐ-CP ngày 16 tháng 10 năm 2013 quy định xử phạt vi phạm hành chính về quyền tác giả, quyền liên quan.
7. Chính phủ (2021). Nghị định 129/2021/NĐ-CP ngày 30 tháng 12 năm 2021 sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực du lịch; thể thao; quyền tác giả, quyền liên quan; văn hóa và quảng cáo.
8. Chính phủ (2023). Nghị định số 17/2023/NĐ-CP ngày 26 tháng 4 năm 2023 quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Sở hữu trí tuệ về quyền tác giả, quyền liên quan.

Ngày nhận bài: 16/7/2023

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 29/7/2023

Ngày chấp nhận đăng bài: 17/8/2023

Thông tin tác giả:

NGUYỄN NGỌC THẢO PHƯƠNG

Giảng viên, Khoa Luật Kinh tế

Trường Đại học Ngân hàng Thành phố Hồ Chí Minh

IMPROVING REGULATIONS ON PROTECTING THE COPYRIGHT OF ONLINE NEWSPAPER ARTICLES

● **NGUYEN NGOC THAO PHUONG**

Lecturer, Faculty of Economic Law
Ho Chi Minh City University of Banking

ABSTRACT:

Online newspaper articles are the intellectual product of journalists and press agencies. They are protected by copyright regulations. However, in the context of the rapid development of the Internet, technologies, and social networks, there are many fake online newspapers that are infringing on the copyright of journalists and press agencies.

This paper analyzes the current regulations on protecting the copyright of online newspaper articles and points out the shortcomings of these regulations. Based on the paper's findings, some recommendations are proposed to improve these regulations.

Keywords: protecting copyright, online newspaper article, legal regulations.